

**T.
Fővárosi Bíróság, a Fővárosi
Választási Bizottság útján
1052 Budapest
Városház utca 9-11.**

**Bírósági felülvizsgálat
iránti kérelme**

a Political Capital Szolgáltató Kft-nek
(székhelye: 1037 Budapest,
Bokor utca 1-3-5.) és
... magánszemélynek
(személyes adatok)

képv.:

**A Fővárosi Választási Bizottság
12/2009. (I.14.) határozata ellen**

Tisztelt Fővárosi Bíróság!

~ a Fővárosi Választási Bizottság útján ~

Alulírott ... (személyes adatok) magánszemély és a Political Capital Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (továbbiakban: Political Capital; székhely: 1037 Budapest, Bokor utca 1-3-5., telefaxszám: (1) 242-2913, e-mail cím: info@politicalcapital.hu) kívül jegyzett és csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője útján a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 82. § (2) pontja alapján jogszabálysértésre hivatkozással

b í r ó s á g i   f e l ü l v i z s g á l a t i

kérelmet terjesztünk elő a Fővárosi Választási Bizottság 12/2009. (I.14.) számú határozata (továbbiakban FVB határozat) ellen és kérjük a T. Fővárosi Bíróságot, hogy változtassa meg az FVB határozatát, és állapítsa meg a jogsértés tényét, azaz az egyenlő választójog alkotmányos alapelv sérelmét és semmisítse meg a választási eljárást. Amennyiben a Fővárosi Bíróság, úgy ítélné meg, hogy a választási eljárás megsemmisítése aránytalanul csorbítaná a választási eljárásban részt vett választópolgárok alapvető jogait, tekintsen el a választási eljárás egészének megsemmisítésétől és állapítsa meg a jogszabálysértés tényét, azaz az egyenlő választójog alkotmányos alapelv sérelmét.

Indokolás

I. Az ügy rövid összefoglalása

Magánszemély és a Political Capital 2009. január 10-én kifogást nyújtott be a 2009. január 11-re kitűzött időközi országgyűlési választáshoz kapcsolódó a helyi választási iroda vezetője által lezárt és hitelesített névjegyzékek ellen arra hivatkozással, hogy a névjegyzékek lezárása és hitelesítése olyan választókerületi beosztásra vonatkozó szabályok alapján kerültek megállapításra, amelyek sértik az Alkotmány 71. § (1) bekezdésében lefektetett egyenlő választójog alkotmányos alapelvét. Az Alkotmány 71. § (1) bekezdése rögzíti, hogy „Az országgyűlési képviselőket, az Európai Parlament képviselőit, a helyi önkormányzati képviselőket, valamint a polgármestert és a fővárosi főpolgármestert a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással választják”. A választójog egyenlősége olyan követelmény, amely minden demokratikus választás alapelve. A Ve. 9. § (1) bekezdése kimondja: „A választókerületeket úgy kell kialakítani, hogy választókerületenként a lakosság száma megközelítőleg azonos legyen.”

Kifogásunkat a 12. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság 36/2009. (I.11.) számú határozatával elutasította, arra hivatkozással, hogy jogszabálysértés nem volt megállapítható. Érdemben azonban nem vizsgálta a kifogásunkban előadott problémát. Ezt követően a kérelmezők fellebbezéssel éltek a Fővárosi Választási Bizottságnál (továbbiakban: FVB), és kérték a jogszabálysértés tényének a megállapítását illetve a választási eljárás megsemmisítését, amennyiben annak megsemmisítése nem csorbítaná aránytalanul a választásban részt vevő választópolgárok alapvető jogait.

II. A jogszabálysértés

Az FVB határozata jogszabálysértő, mert a Bizottság nem állapította meg a jogsértés tényét, azaz az egyenlő választójog elvének sérelmét és nem semmisítette meg a Budapest 12. számú

választókerületben zajló időközi választási eljárást, annak ellenére, hogy (1) alapvetően csorbul az egyik legalapvetőbb választásra irányadó rendelkezés, az Alkotmány 71. § (1) pontjában szabályozott egyenlő választójog elve; (2) a Ve. 152. §-ban rögzített felhatalmazási klauzula, miszerint „[f]elhatalmazást kap a Kormány, hogy az országgyűlési egyéni és területi választókerületek sorszámát, székhelyét és területét megállapítsa”, jogszabálysértő mert ellentétes az Alkotmány 8. § (2) pontjával „[a] Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja”, illetve a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 2. § (c) pontjával „az Országgyűlés törvényben állapítja meg az állampolgárok alapvető jogait és kötelességeit, ezek feltételeit és korlátait, valamint érvényre juttatásuk eljárási szabályait”.

Az FVB elutasította fellebbezésünket és helyben hagyta az Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság elsőfokú határozatát, azzal az indokolással, hogy „a szóban forgó alkotmányossági probléma megoldása, valamint az ezzel kapcsolatos kérdések eldöntése nem tartozik egyetlen választási szerv (mint jogalkalmazó szervek) – így az OEVB vagy az FVB – hatáskörébe sem”, továbbá hivatkozott arra, hogy a Ve. 152. §-a alapján az egyéni és területi választókerületek megállapítása a Kormány hatásköre. Véleményünk szerint téves az FVB azon álláspontja, hogy a fennforgó alkotmányossági probléma nem tartozik egyetlen választási szerv hatáskörébe sem. Az egyenlő választójog alkotmányos elve az egyik legalapvetőbb választásra irányadó rendelkezés, a szavazati jog általánossága, titkossága és közvetlensége mellett. Olyan választási alapelv, amely minden demokratikus választás alapja. A Ve. 77. § (1) pontja pedig kimondja „kifogást a választásra irányadó jogszabály illetőleg a választás és a választási eljárás alapelveinek (3.§) megsértésére (továbbiakban együtt: jogszabálysértésre) hivatkozással bárki benyújthat.” Nem értjük tehát, hogy olyan alapvető választásra irányadó jogszabály, mint az Alkotmány miért ne szolgáltatna elég alapot ahhoz, hogy a választási szervek érdemben döntsenek kifogásunkról. Hangsúlyozni szeretnénk, hogy mind kifogásunkban, mind fellebbezésünkben azt kértük a választási szervektől, hogy állapítsák meg az egyenlő választójog sérelmét, mert azok a jogszabályi rendelkezések, amelyek alapján a helyi választási iroda vezetője megállapítja és hitelesíti a névjegyzékben szereplő választópolgárok számát jogszabálysértőek. Nem azt kértük, hogy a választás kitűzésétől a szavazás napjáig a választókerületek megváltoztatásra kerüljenek. Mi azt vitattuk, hogy a választókerületek beosztására és megállapítására vonatkozó jogszabályok, amelyek alapján a helyi választási iroda vezetője a névjegyzékeket lezárja jogszabálysértőek és alkotmányellenes állapot fenntartásához vezetnek.

Mint azt fellebbezésünkben is előadtuk már, ma Magyarországon alapvetően két okból is sérül az egyenlő választójog alelve.

II/1. Magánszemély által megfogalmazott konkrét jogsérelem kitűnően szemlélteti azt, hogy a választókerületek súlyos aránytalansága miatt alapvetően csorbul a választójog egyenlőségéhez fűződő joga, hiszen mint érdi lakos, szavazatának súlya kevesebb mint fele annyit ér, mint Budapest 12. számú választókerületben lakóké. Ez az eltérés évről, évre folyamatosan nő, egyre inkább torzítva a választókerületek közötti arányokat. Megjegyezzük, hogy a 2006. április 9-i adatokhoz képest (31 746) mára Budapest 12. számú választókerületben lakó választópolgárok száma 688 fővel tovább csökkent, tehát összesen 31058. Ezzel szemben Pest megye 8. számú (Érd) választókerületében a választásra jogosultak száma 67 026 fő. Ez az eltérés meghaladja az Alkotmánybíróság által is alkotmányellenesnek talált kétszeres eltérést a szavazatok súlya szempontjából. Az Alkotmánybíróság a 22/2005. (VI.17.) határozatában egyértelműen kimondta, hogy [a] kétszeres eltérés olyan különbséget eredményez az egyenlő választójog második eleme, a

választópolgárok különböző közösségeihez tartozó személyek szavazatainak súlya között, hogy az ellentétes az alkotmányos általános (54. § (1) bekezdés; 70/A. § (1) bekezdés) és speciális (71. § (1) bekezdés) egyenlőségi szabályaival. Ilyen esetben a választásra jogosultak száma közötti eltérés olyan nagy mértékű, hogy azt semmiféle indok nem teheti alkotmányosan elfogadhatóvá”.¹ Ha ez a mértékű aránytalanság ellentétes az Alkotmány 71. § (1) pontjában rögzített egyenlő választójog elvével és alkotmányosan nem elfogadható, akkor az jogszabálysértő. Ma Magyarországon számos olyan választókerület van ahol több mint kétszeres eltérés mutatható ki a névjegyzékbe vett választópolgárok szempontjából. Az egyes választókerületek aránytalanságait jól szemlélteti az alábbi táblázat:

A 8 legkevesebb és a 8 legtöbb választóval rendelkező egyéni választókerület 2006. április 9-én

Egyéni választókerület száma	Egyéni választókerület központja	Választásra jogosultak száma	Egyéni választókerület száma	Egyéni választókerület központja	Választásra jogosultak száma
Veszprém 6.	Veszprém	27 073	Pest 4.	Gödöllő	67 092
Tolna 4.	Dombóvár	27 768	Pest 8.	Érd	67 026
Budapest 10.	Budapest, VIII. ker.	30 592	Pest 12.	Szigetszentmiklós	66 766
Budapest 31.	Budapest, XXI. ker.	31 129	Hajdú-Bihar 1.	Debrecen	65 316
Budapest 12.	Budapest, IX. ker.	31 746	Budapest 25.	Budapest, XVII. ker.	65 240
Budapest 30.	Budapest, XXI. ker.	31 955	Pest 7.	Monor	64 055
Budapest 7.	Budapest, V. ker.	32 047	Pest 13.	Ráckeve	63 977
Budapest 8.	Budapest, VI. ker.	32 703	Pest 10.	Pilisvörösvár	61 786

Forrás: Országos Választási Iroda

Az természetes, hogy népességmozgások miatt időről időre megváltozik a választókerületek aránya, tehát nagy eltérés alakulhat ki az egyes választókerületekhez tartozó választásra jogosultak száma között. Azért, hogy a népességmozgások következtében ne torzuljanak a választókerületek és ezzel ne sérüljön alapvetően a szavazatok súlyára vonatkozó rendelkezés, tehát az egyenlő választójog elve, a törvényhozónak gondoskodnia kell a választókerületek arányosítására vonatkozó megfelelő törvényi szabályozás megalkotásáról. Az Alkotmánybíróság 22/2005 határozata alapján az Országgyűlés mulasztásos alkotmánysértést követett el azzal, hogy nem teremtette meg az alkotmány 71. § (1) bekezdésébe foglalt egyenlő választójog alapelvéből következő követelmények érvényesülését biztosító jogszabályi feltételeket. Az Országgyűlés 2007. június 30-ig kellett volna eleget tegyen ezen kötelezettségének. Ennek elmulasztása olyan állapot fenntartásához vezetett, amely alapvetően sérti a választópolgárok a választójog egyenlőségéhez fűződő jogát.

Egy alapelv érvényesülésének nem lehet feltétele annak konkrét gyakorlása. Az egyenlő választójog elve akkor is megilleti a választópolgárt, amikor az konkrétan nem él szavazati jogával. Egy alkotmányos alapelv érvényesülésénél csak maga az Alkotmány szolgálhat zsinórmértékül. Ebből a szempontból irreleváns, hogy 2009. január 11-én (első forduló)

¹ 22/2005. (VI.17.) AB Határozat, II.4.3.

illetve január 25-én (második forduló) egy vagy több választókerületben tartottak/tartanak országgyűlési választásokat.

II/2. Fellebbezésünkben is előadtuk, hogy ma Magyarországon nem csupán a választókerületek fent részletezett aránytalansága miatt sérül az egyenlő választójog elve, hanem azért is mert jelenleg az egyéni választókerületek területének megállapítása a Ve. 152. §-a szerint a Kormány hatáskörébe tartozik, anélkül, hogy törvényi szinten lennének szabályozva azok a rendelkezések, hogy a Kormány a szükséges területmódosításokat milyen szempontok szerint és milyen garanciák mellett hajthatja végre. Nincs ma olyan törvényi rendelkezés, amely meghatározná a választókerületek területének módosítására irányadó szabályokat. Törvényi garanciák nélkül viszont a Ve. 152. §-ban rögzített felhatalmazási klauzula jogszabálysértő, mert sérti az Alkotmány 8. §. 2. pontját és ellentétes a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 2. § (c) pontjával. Ezen rendelkezések értelmében törvényben kell megállapítani az alapvető jogokra vonatkozó szabályokat, illetve azok feltételei, korlátait valamint érvényre juttatásuk eljárási szabályait. A sokat idézett 22/2005. (VI.17.) AB határozat kimondja, hogy alkotmányjogi szempontból aggályos, *„ha a Kormány megfelelő törvényi korlátok nélkül határozhatja meg a választókerületek területét”*. Törvényi szinten kell, hogy megjelenjenek azok a lényeges garanciák, amelyek körülhatárolják a Kormány és az Országgyűlés mozgásterét, és biztosítják az Alkotmányban lefektetett egyenlő választójog elvének érvényesülését. Az Országgyűlés alkotmányellenes helyzetet idézett elő azzal, hogy nem teremtette meg az *„egyenlő választójog alapelvéből következő alkotmányossági követelmények érvényesülését biztosító jogszabályi feltételeket.”* Tehát a választókerületekre vonatkozó jelenlegi szabályozás jogforrási szintje is aggályos, jogszabálysértő.

Ma Magyarországon nincs megfelelő törvényi szabályozás az egyenlő választójog elvének maradéktalan érvényesítésére. Jelenleg egy 1990 óta hatályos minisztertanácsi rendelet (2/1990. (I.11.) MT rendelet) szab korlátokat az egyenlő választójog érvényesülésének illetve a Ve. 152. §-a megfelelő törvényi garanciák nélkül ad felhatalmazást a kormánynak a választókerületek területének meghatározására, azaz egy alapjog érvényesülésének esetleges korlátozására. Tehát a hiányos és nem megfelelő jogforrási szinten lévő szabályozás miatt is sérül az Alkotmányban rögzített egyenlő választójog. Egyértelmű tehát, hogy az egyenlő választójog elvének érvényesüléséhez szükséges a választókerületeket időről időre a népességmozgásokhoz arányosítani és az arányosításra vonatkozó szabályokat törvényi garanciákkal körülbástyázni.

Megjegyezzük, hogy az FVB határozatában ugyanakkor kiemeli, hogy *„az egyéni és területi választókerületek kialakítására vonatkozó szabályok rendkívül hiányosak. A vonatkozó jogszabályok nem határozzák meg a választókerületek területének módosításánál irányadó szempontokat. Tisztázatlan, hogy a Kormánynak mit lehet és mit kell mérlegelnie, amikor a változtatásról dönt. Nincs törvényi szabály, amely a megengedett eltérés mértékéről rendelkezne, akár az egyes kerületek választópolgárainak száma közötti különbségek, akár az egyes kerületeknek az átlagtól való eltérése (és az esetleges kivételek) meghatározásával”*. Az FVB tehát elismeri a jelenlegi szabályozás aggályos voltát valamint egy alkotmányossági probléma fennállását.

Itt szeretnénk felhívni a figyelmet az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 38. §-ban szabályozott bírói utólagos normakontroll intézményére. Az ABtv. 38. §-a kimondja, hogy *„(1) A bíró - a bírósági eljárás felfüggesztése mellett - az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, ha az előtte folyamatban levő ügy elbírálása során olyan jogszabályt vagy állami irányítás egyéb jogi eszközét kell alkalmazni, amelynek alkotmányellenességét*

észleli. (2) Kérelemben a bíró (1) bekezdés szerinti eljárását kezdeményezheti az, aki szerint a folyamatban lévő ügyében alkalmazandó jogszabály alkotmányellenes”. Az Alkotmánybíróság az utólagos konkrét normakontroll lehetőségét egyébként kiterjesztően értelmezi, az nyitva áll bármely jogalkalmazó szervnek. Utólagos normakontrollt már az FVB is kérhetett volna, hiszen felismerte az alkotmányossági problémát.

Mivel az Alkotmánybíróság az oly sokat idézett 22/2005 határozatában nem vizsgálta a hatályos szabályozás jogforrási szint alkotmányosságát – „[az] alkotmánybíróság utólagos normakontroll keretében – indítvány hiányában – nem foglalt állást a hatályos szabályozás jogforrási szintjéről” – **indítványozzuk, hogy a T. Bíróság az ABtv. 38. §-ban szabályozottak alapján utólagos normakontroll keretében kérje az Alkotmánybíróság állásfoglalását a szabályozás jogforrási szintjének (2/1990. (I.11) MT rendelet) és a felhatalmazási klauzulának (Ve. 152. §.) az alkotmányosságáról, mert a jelenlegi szabályozás sérti egyrészt a jogforrási hierarchia rendjét, másrészt anélkül ad felhatalmazást a kormánynak a választókerületek területének megállapítására, hogy annak mozgásteret megfelelő garanciákkal, törvényi szinten lenne szabályozva.**

Egyebekben megjegyezzük, hogy az FVB határozat indokolásának első bekezdése iratellenes, mert úgy fogalmaz, hogy „ [a] Budapest 12. Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság (továbbiakban: OEVB) 36/2009. (I. 11.) számú határozatával megállapította, hogy a fenti jogorvoslati kérelmet benyújtók által 2009. január 10. napján a 2009. január 11. napjára kitűzött időközi országgyűlési választáshoz kapcsolódó, a helyi választási iroda vezetője által lezárt és hitelesített névjegyzékek ellen benyújtott kifogása érdemi elbírálásra nem alkalmas”. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az OEVB határozat indokolásának második bekezdése ezzel szemben úgy szól, hogy „[a] kifogás érdemi elbírálásra alkalmas”.

III. Nemzetközi Jog

Az egyenlő választójog érvényesülésére vonatkozó nemzetközi iránymutatásokra az OEVB-hez előterjesztett kifogásunkban illetve az FVB-hez benyújtott fellebbezésünkben felhívtuk a figyelmet. Hangsúlyozni szeretnénk, hogy mint azt már említettük a nemzetközi jogban volt példa arra, hogy egy nemzetközi fórum megállapította az egyenlő választójog sérelmét súlyos választókerületi aránytalanságok miatt. Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a *Mátyus kontra Szlovákia*² ügyben megállapította a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 25-ik cikkében szabályozott egyenlő választójog sérelmét a kirívóan egyenlőtlen választókerületi aránytalanságok miatt. Egy képviselői mandátum megszerzéséhez szükséges szavazatok száma kirívóan aránytalan volt az egyes választókerületekben. Volt olyan választókerület ahol egy képviselői helyről 200, míg más kerületben 1400 választópolgár döntött. Bár a Bizottság kimondta, hogy a választások eredményének megsemmisítése nem jelentene megfelelő jogorvoslatot, különösen úgy, hogy a választójogi sérelem az egyenlőtlen és aránytalan jogi szabályozásból fakadt, a választójog sérelmének megállapítása intő jel az államnak arra nézve, hogy a jövőben kötelessége lesz az ilyen jogsérelem megelőzése.

* * *

---

² Mr. István Mátyus v. Slovakia, Communication No.923/2000, U.N. Doc. A/57/40 (Vol. II) at 257 (2002).

A fentiek alapján kérjük a T. Fővárosi Bíróságot, hogy változtassa meg az FVB határozatát, állapítsa meg a jogszabálysértés tényét, azaz az egyenlő választójog sérelmét. Az egyenlő választójog sérelmének megállapítása a fentebb idézett Mátyus kontra Szlovákia ügyben hozott döntéshez hasonlóan intő jel lehetne a jogalkotónak arra, hogy a mulasztásos alkotmánysértő állapotot orvosolja, mihamarabb tegyen eleget kötelezettségének és alkossa meg az egyenlő választójog érvényesüléséhez szükséges törvényi garanciákat.

Kérjük a T. Bíróságot, hogy magánszemély nevét és személyes adatait zártan kezelje, azokat ne hozza nyilvánosságra. A Political Capital természetesen minden tekintetben vállalja a nyilvánosságot, hiszen a kifogásban leírtak teljes mértékben egyeznek a Political Capital által már több fórumon, illetve a sajtóban is megjelentetett állásponttal.

A jelen felülvizsgálati kérelmünkben előadottakon túl fenntartjuk a kifogásban megfogalmazottakat.

Melléklet: 1, ügyvédi meghatalmazás Political Capital; 2, ügyvédi meghatalmazás

Budapest, 2009. január 16.

Tisztelettel:

Magánszemély

Political Capital Szolgáltató Kft.